

Tehnologii pentru Cultivarea Cepei

Автор(и): доц. д-р Цветанка Динчева, ИЗК "Марица" в Пловдив

Дата: 10.04.2024 *Брой:* 4/2024



Printre culturile cu bulb, ceapa are cea mai largă răspândire și importanță economică. Este consumată atât ca ceapă verde, cât și ca bulb. Se cultivă în principal în câmp deschis – folosind două tehnologii pentru obținerea bulbilor: cultura de doi ani din ceapă-sămânță și cultura de un an prin semănat direct. Se practică și producția de ceapă verde.

Când ceapa este cultivată pe suprafețe mici, este inclusă în rotațiile culturilor legumicole, cei mai buni premergători fiind cartoful timpuriu, leguminoasele și cucurbitaceele, roșiile și ardeiul. Pe suprafețe mai mari, premergători buni sunt culturile cerealiere – grâul, orzul și altele.



Tehnologia pentru cultura de doi ani din ceapă-sămânță

Primul an – producția de ceapă-sămânță. Cultivarea cepei prin intermediul săpunelelor este cea mai răspândită metodă în țară. Solurile potrivite sunt solurile nisipo-lutoase, fertile, bogate în materie organică și fără buruieni. Pregătirea solului începe imediat după recoltarea culturii premergătoare. Discul stubble se efectuează când premergătorul este o cultură cerealieră, și aratul adânc după legume. Suprafața este arată la o adâncime de 28-30 cm, după aplicarea a aproximativ 25-30 kg/ha superfosfat triplu și 15 kg/ha sulfat de potasiu. Până la intrarea în iarnă, solul este discuit sau cultivat pentru a distruge buruienile. Înainte de semănat, în funcție de starea solului, acesta este cultivat sau rotovățit și se aplică 15-20 kg/ha azotat de amoniu. Fertilizarea se realizează în conformitate cu starea nutrienților din sol.

Semănatul se efectuează din 20 februarie până în 10 martie – la prima posibilitate de a intra în câmp. Se face cu o semănătoare pe rânduri, în benzi la o distanță de 50 cm între benzi și 8-9 cm între rânduri. Adâncimea de semănat este de 2-3 cm. Norma de semănat este de 8-10 kg/ha.

În multe locuri din țara noastră și pe suprafețe mici, se păstrează încă vechea metodă de producere a săpunelelor pe paturi ridicate. Paturile au o lățime de 1 m și o lungime în funcție de mărimea suprafeței. Între paturi se lasă cărări de 50-60 cm lățime, care sunt folosite pentru irigare. Semințele sunt semănate la împrăștiere și acoperite cu 2-3 cm gunoi de grajd bine descompus și cernut.

Cea mai importantă îngrijire în timpul perioadei de vegetație este combaterea la timp și regulată a buruienilor, deoarece inițial plantele tinere se dezvoltă foarte încet. Prima frunză adevărată apare abia după 3-4 săptămâni. În timpul sezonului de creștere, la semănatul pe rânduri, se efectuează 1-2 afânări ale solului. Se implementează combaterea buruienilor și a dăunătorilor.

De obicei, săpunelele își încheie vegetația la sfârșitul lui iulie – începutul lui august. Cea mai potrivită fază pentru recoltare este culcarea în masă a pseudotulpinilor. Frunzele se îngălbenesc de la vârf spre bază. Săpunelele ridicate sunt întinse într-un strat subțire sub un adăpost pentru a se usca. Producția este de 700-1000 kg/ha la semănatul pe paturi și 600-900 kg/ha la semănatul mecanizat. În plus, se obțin aproximativ 200-300 kg/ha săpunele mari (fracția pop, cu dimensiunea bulbului 15-22 mm în diametru).

Al doilea an – producția de bulbi de ceapă din săpunele. Pentru producția de ceapă din săpunele, se selectează soluri structurate, fertile și fără buruieni. Sunt potrivite suprafețele deschise și bine aerisite, unde solul se usucă repede și riscul de mucegai fals este mai mic. Pregătirea solului este similară cu cea pentru săpunele. Cel mai favorabil moment pentru plantarea săpunelelor este a doua jumătate a lunii februarie – începutul lunii martie. O schemă potrivită pentru cultivarea cepei este o bandă cu cinci rânduri 60+25+25+25+25/6-8 cm și o adâncime de plantare de 4-5 cm. În funcție de mărimea săpunelelor, norma de plantare este de 80-100 kg/ha.

Practicile principale în timpul perioadei de vegetație sunt: afânarea solului, combaterea buruienilor*, fertilizarea de întreținere cu îngrășămintă minerale și irigarea. La prima săpălitură, se aplică fertilizarea de întreținere cu 10-15 kg/ha azotat de amoniu. Fertilizarea de întreținere ulterioară duce la prelungirea perioadei de vegetație și întârzie coacerea bulbilor. Irigarea se realizează prin irigație gravitațională sau pică-și-pică.

Ceapa este gata de recoltat când pseudotulpina bulbului s-a înmuiat și aproximativ 25% din plante s-au culcat. Plantele ridicate sunt așezate sub un adăpost într-un loc bine ventilat.

Tehnologia pentru producția de un an a bulbilor de ceapă prin semănat direct

Cultura de un an a cepei prin semănat direct are o serie de avantaje față de metoda de doi ani. Ciclul de producție este scurtat, se creează condiții pentru un grad mai ridicat de mecanizare și pentru obținerea unei producții mai mari pe unitatea de suprafață. Este potrivită pentru ceapa semi-tare și dulce și se caracterizează printr-o perioadă de vegetație mai scurtă de 95-100 de zile.

Suprafețele trebuie să aibă o structură bună, să fie fertile și potrivite pentru irigare. Solurile grele care formează ușor o crustă, precum și solurile nisipoase foarte ușoare care se usucă rapid, nu sunt potrivite.

Când cultura premergătoare este o cereală, în funcție de gradul de infestare cu buruieni, se efectuează una sau două discuii ale suprafeței. Toamna, suprafața este arată la o adâncime de 28-30 cm, imediat înainte de care se împrăștie îngrășămintele de bază, în funcție de starea nutrienților din sol (se efectuează o analiză agrochimică). În cazul infestării cu buruieni toamna târziu, se poate efectua cultivarea suprafeței până la intrarea în iarnă. La începutul primăverii, la prima posibilitate, dacă solul este afânat și fără buruieni, se efectuează graparea, iar dacă este compactat și cu buruieni, se face cultivarea la o adâncime de 6-8 cm. Normele de fertilizare sunt mai mari și se determină pe baza unei analize agrochimice a solului. La o aprovizionare medie a solului cu azot, fosfor și potasiu, se recomandă 45 kg/ha azotat de amoniu, 40 kg/ha superfosfat triplu și 30 kg/ha sulfat de potasiu. Înainte de aratul adânc, se împrăștie îngrășămintele fosfatice și potasice, iar primăvara, în timpul lucrării dinaintea semănatului, se aplică jumătate din îngrășământul amoniacal.

Cea mai potrivită perioadă de semănat este de la mijlocul lunii februarie până la mijlocul lunii martie, folosind o schemă de cultivare pe pat plat ridicat, în cinci benzi 60+25+25+25+25 cm și o normă de semănat de 0,6 kg/ha. Semințele se semeză la o adâncime de 3 cm.

În timpul perioadei de vegetație, culturile se săpălesc, se fertilizează de întreținere și se irigă. Se efectuează combaterea buruienilor și a dăunătorilor. În faza de frunză 3-4, ceapa se fertilizează de întreținere cu 15-20 kg/ha îngrășământ azotic. Irigarea este o condiție obligatorie. *Cultura de un an a cepei în țara noastră este garantată doar în condiții de irigare.* În funcție de cantitatea de precipitații din cursul anului și de soi, norma de irigare pentru perioada de vegetație este de la 160 la 300 m³/ha apă, aprovizionată cu 5-10 irigații. Pentru germinarea normală a semințelor în timpul secetei, se menține umiditatea optimă cu irigații regulate cu norme mici de irigare. Nu trebuie permisă seceta în timpul creșterii și dezvoltării cepei, nici să se producă exces de apă. Pentru o bună coacere a bulbilor și îmbunătățirea capacității de păstrare, irigarea este oprită cu două săptămâni înainte de ridicarea bulbilor.

Momentul recoltării bulbilor are o importanță deosebită pentru productivitatea, calitatea și capacitatea lor de păstrare. Cel mai potrivit este să se ridice ceapa când aproximativ 25% din pseudotulpini s-au culcat. Dacă ridicarea este amânată după uscarea completă a pseudotulpinilor și în prezența precipitațiilor, începe o nouă creștere.



Producția de ceapă verde în structuri protejate și în câmp deschis, în funcție de sezon

În lunile de iarnă se realizează în sere din polietilenă, unde ceapa verde este cultivată ca o cultură premergătoare. Pentru materialul de plantare, se folosește fracția baluchka (pop) sau bulbi nestandard – mici, deformați, germinați, dar nu bolnăvicioși sau putreziți. Momentul potrivit pentru plantarea în serele din polietilenă este sfârșitul lunii octombrie – începutul lunii noiembrie. Cultura se recoltează în perioada 1-15 martie. Ceapa verde se cultivă pe paturi ridicate de 1,0-1,50 m lățime, pe rânduri cu o distanță de 12-15 cm între ele. Pe rând, distanța dintre bulbi este de 5-6 cm pentru baluchka, iar bulbi nestandard se plantează unul lângă altul. Materialul de plantare este plantat la o adâncime de 6-7 cm. În timpul perioadei de vegetație, se efectuează mai multe săpălituri și irigații regulate. Se recomandă utilizarea unui sistem de irigare pică-și-pică. Fertilizarea de întreținere se face cu 15-20 kg/ha azotat de amoniu. Se efectuează combaterea dăunătorilor.

În câmp deschis, producția de ceapă verde se realizează prin plantare succesivă. Momentul plantării se determină în funcție de când este necesar să se aprovizioneze piața cu ceapă verde. Prima perioadă de plantare este 1-10 septembrie, iar a doua este perioada pre-iarnă – la sfârșitul lunii noiembrie sau în decembrie. A treia perioadă este cea de primăvară timpurie, care se efectuează cât mai devreme posibil – la sfârșitul lunii februarie sau începutul lunii martie. Ceapa verde este cultivată ca o cultură premergătoare pentru